

Oponentský posudek bakalářské práce

Kristina Fleková: Balet v kinematografii: Vývoj zobrazení tanečnic a tanečníků ve filmech s baletní tematikou.

Autorka ve své bakalářské práci podnětným způsobem rozebírá specifickou kinematografickou problematiku a prokazuje, že tento segment filmové tvorby má jednak širší výpovědní hodnotu (dotýká se otázek jakýchsi obecných filmových principů, ale také sociálních a ideologických aspektů), jednak ukazuje speciální situaci tanečníků a tanečnic nejen v rámci filmové produkce (komentují se zde otázky určitých genderových klišé, názorových stereotypů apod.).

Teoretická i analytická část bakalářské práce vedou víceméně ve vzájemném souladu k základním výpovědím a závěrům, které zdůrazňují hlavně emancipační rozměr ve sledovaném filmovém odvětví i v konkrétních analyzovaných příkladech. Tato emancipace právě od stereotypního náhledu na genderové a jiné role tanečníků a tanečnic má v rámci filmů s baletní tematikou složitý, ale zjevný vývoj a dala by se ukázat a potvrdit bezpochyby také na dalších příkladech.

Autorka se v teoretické části práce zaměřuje na několik klíčových oblastí, které souvisejí s funkcí a atraktivitou baletu v kinematografii a speciálně se věnuje kinematografickému zobrazování a problematizování tanečníků. Jejich společenská pozice bývala zřejmě tradičně vnímána kontroverzně vzhledem k jistým klišovitým očekáváním a stereotypizováním (uvažovalo se o tom, jestli baletní tanečník zapadá do škatulkovitých představ o maskulinitě atd.). K zevrubnému analytickému zkoumání si autorka vybrala příklady sedmi „tanečních“ filmů z rozmezí let 1948 až 2016. Její výběr příkladů přináší reprezentativní sondu do dané problematiky vývoje a posunů motivu baletu ve filmu, ukazuje proměnu od „show“ k psychologickým snímkům, přičemž všechny rozebírané filmy mají určitý společný motiv – tedy naznačují snahu překročit stereotypní vnímání role baletu, tanečníků a tanečnic, snaží se zkoumat jejich sociální pozice atd.

Analytická zkoumání provádí autorka v narativní i formové oblasti a zvolila si několik základních parametrů, s jejichž pomocí může postupovat metodicky, a které také umožňují další komparace.

V práci jsou občas drobné stylistické nepřesnosti – např. „editací“ by se vždycky mohlo říkat „střih“; o filmu z roku 1948 by bylo lépe říci, že byl „natočený“ než „vydaný“ – s. 26; v případě raných lumiérovských filmů by bylo lépe říkat, že bylo „vytvořeno“ více verzí, než že „vyšly“ ve více verzích – s. 13 apod. (zmíněné termíny se více hodí třeba do kontextu distribuce video-snímků apod.).

Celkově bakalářskou práci Kristiny Flekové považuji za velmi inovativní, komentující dosud málo sledovanou problematiku, za smysluplně koncipovanou a strukturovanou a dobře argumentačně podloženou. Proto práci doporučuji k přijetí a navrhuji hodnocení „výborně“ (tedy „1“).

Václav Hájek